

EDİTÖR'DEN

Değerli Okuyucular,

Terörizm ve Radikalleşme Araştırmaları Dergisi'nin (TRAD) 2025 yılı Haziran sayısı olan 4. cilt 2. sayısıyla karşınızdayız. Dergimiz, kuruluşundan bu yana Türkiye'de terörizm ve radikalleşme çalışmalarına akademik bir zemin kazandırmak amacıyla yayın hayatına devam etmektedir. Disiplinlerarası yaklaşımı esas alan ve hem teorik hem uygulamalı çalışmalara yer veren TRAD, her geçen yıl daha geniş bir akademik çevrenin katkısıyla zenginleşmektedir. Bu sayımızda da terörizmin farklı boyutlarını ele alan değerli yazılara yer vermekten memnuniyet duyuyoruz.

Bu sayının ilk bölümü, radikalleşme psikolojisi alanının en saygın isimlerinden biri olan Prof. Dr. John Horgan ile gerçekleştirdiğimiz kapsamlı söyleşiye ayrılmıştır. Horgan, bireylerin terör örgütlerine katılım süreçlerinde etkili olan sosyal ve psikolojik etkenleri değerlendirmekte; aynı zamanda örgütten kopuş süreçlerini, gönüllü ve zorunlu ayrışma senaryolarını ayrıntılarıyla tartışmaktadır. Röportajda, “terörist kişilik” diye genellenebilecek bir profilin var olup olmadığı, tekil bireylerin örgütle ilişkilerinde deneyimledikleri çeşitlilik, yalnız kurt saldırganlar ve terörizmin toplumsal bağlamda nasıl içselleştirildiği gibi pek çok başlığa değinilmiştir. Deradikalizasyon programlarının etkinliğine dair eleştirileri ve alanda bilimsel yöneme dayalı ölçme-eğerlendirme eksikliğine dair uyarıları da literatüre yön veren niteliktedir. Bu röportaj, özellikle karşı şiddet stratejileri geliştirmek isteyen politika yapıcılar ve güvenlik uzmanları için önemli içgörüler sunmaktadır.

Bu sayının ilk araştırma makalesi, Pınar Begüm Koncağül tarafından kaleme alınan “DAEŞ Terör Örgütünün Yumuşak Hedef Saldırılarının İncelenmesi” başlıklı çalışmadır. Bu makale, DAEŞ'in özellikle 2014-2020 yılları arasında Türkiye'de gerçekleştirdiği şehir merkezli saldırılarını mercek altına alarak, örgütün şehir eylem stratejisini detaylandırmaktadır. Koncağül, şehirlerdeki kalabalık nüfus, sembolik yapılar ve medya görünürlüğünün terör eylemlerinde nasıl bir stratejik avantaja dönüştüğünü kapsamlı biçimde tartışmakta; DAEŞ'in özellikle yumuşak hedeflere yönelmesinin ardındaki örgütsel ve ideolojik gerekçeleri Küresel Terörizm Veritabanı (GTD) verileri üzerinden incelemektedir. Bu çalışma, terör örgütlerinin hedef belirleme süreçlerine dair literatüre hem kavramsal hem ampirik katkılar sunmaktadır.

Sayının ikinci makalesi, Büşra Beyoğlu tarafından yazılan “Terörizm ve Radikalleşmede Psikolojik ve Sosyolojik Faktörler: El-Kaide Örneği” başlığını taşımaktadır. Bu çalışma, El-Kaide’nin örgütsel yapısı ile bireysel katılım motivasyonları arasında bağ kurarak, radikalleşmenin bireysel-psikolojik ve toplumsal-sosyolojik düzeyde nasıl biçimlendiğini göstermektedir. Beyoğlu, ideolojik bağlılık, aidiyet arayışı, kimlik bunalımı, dini motivasyon ve toplumsal dışlanmışlık gibi faktörlerin bireyin terörizme yöneliminde nasıl birbirine eklemlendiğini özgün bir şekilde tartışmakta; bu bağlamda hem klasik radikalleşme modellerine hem de güncel çok faktörlü yaklaşımlara atıf yapmaktadır. Makale, özellikle radikalleşme sürecinde sosyal çevrenin ve dijital alanın etkisine de vurgu yaparak, El-Kaide gibi hiyerarşik yapıların birey üzerindeki dönüştürücü etkisini ortaya koymaktadır.

Üçüncü araştırma makalesi, Seçkin Aköz ve Hatice Süruri imzalı “Kritik Altyapılarda Siber Güvenlik ve Siber Terörizm: Türkiye Üzerine Stratejik Bir İnceleme” başlıklı çalışmadır. Yazarlar, günümüzde devletlerin karşı karşıya kaldığı siber tehditlerin boyutlarını ve bu tehditlerin özellikle kritik altyapılar üzerinde yarattığı güvenlik açıklarını kapsamlı biçimde analiz etmektedir. Çalışma, enerji, sağlık, ulaşım gibi stratejik sektörlerdeki dijitalleşmenin siber saldırılar karşısında ne denli kırılgan hale geldiğini Türkiye bağlamında örneklerle göstermektedir. Makale, hem siber terörizm kavramının kuramsal temellerini irdelemekte hem de Türkiye’nin bu alandaki mevcut güvenlik politikalarını ve iyileştirme önerilerini değerlendirmektedir.

Bu sayıda teknoloji ve güvenlik ilişkisini ele alan bir diğer çalışma ise Hatice Varol Dağdelen tarafından kaleme alınan “Terörizmle Mücadele Alanında Yapay Zekânın Öngörücü Taktik Avantajları ve Dezavantajları” başlıklı araştırma makalesidir. Varol Dağdelen, yapay zekâ temelli teknolojilerin, özellikle tehdit öncesi veri analizi ve davranışsal örüntülerin tahmini gibi konularda sunduğu potansiyeli tartışmaktadır. Bununla birlikte yapay zekâ algoritmalarının önyargılarla şekillenme riski, etik sorunlar, hukuki sınırlılıklar gibi zorluklara da değinerek bu teknolojilerin kullanımında dikkat edilmesi gereken noktaları vurgulamaktadır. Makale, yalnızca teknik değil, aynı zamanda etik ve politik düzeyde çok katmanlı bir değerlendirme sunarak, güvenlik teknolojilerinin geleceğine dair önemli tartışmalara kapı aralamaktadır.

Son olarak, Özdemir Akbal'ın "Understanding the PKK Terrorist Organisation: Capabilities, Propaganda, and System" başlıklı kitap incelemesine yer veriyoruz. Bu inceleme, PKK'nın örgütsel kabiliyetleri, propaganda stratejileri ve eylem mekanizmaları üzerine yayınlanan akademik bir eseri kapsamlı biçimde değerlendirmektedir. Akbal, kitabın içeriğini sistematik olarak tanıtarak, bu alanda çalışan araştırmacılar için metodolojik ve kuramsal bir harita sunmaktadır. Kitapta sunulan kavramsal çerçeve, örgütün hem tarihsel dönüşümünü hem de çağdaş güvenlik algılarına etkisini anlamak isteyenler için önemli bir kaynak niteliğindedir.

TRAD Dergisi olarak, hem akademik titizliğe hem de güvenlik çalışmalarının güncel sorunlarına duyarlı olmaya devam edeceğiz. Dergimize katkı sunan tüm yazarlarımıza ve değerlendirme sürecine katkı sağlayan hakemlerimize içten teşekkür ederiz. Bir sonraki sayımızda yeniden görüşmek dileğiyle, keyifli okumalar dilerim.

Prof.Dr. Serhat ERKMEN

TRAD Editörü